

used in the modern Ukrainian language now instead of bulky word-combination «means of MASS-MEDIA Information» created on its base abbreviation a new formed word, being compactit, appeared to be more suitable for a word-formation.

Key words: neolexemes, word-formation potential, lexical innovations, word-formation processes, borrowing, the English word, lexico-semantic groups.

Владимир Олексенко

СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ
АНГЛИЦИЗМА *МЕДИА* В УКРАИНСКОМ ЯЗЫКЕ

В статье установлен словообразовательный потенциал, выявлены и проанализированы лексико-семантические особенности неолексем с англицизмом *медиа*. На широком фактическом материале прослежены особенности приспособления англицизма *медиа* как составляющей новых производных, анализ которых демонстрирует словообразовательную производительность англицизма *медиа* в украинском языке, ведь заимствованный в начале XX столетия англицизм *медиа* в современном украинском литературном языке теперь широко употребляется вместо громоздкого словосочетания «средства массовой информации» или созданной на её базе аббревиатуры СМИ, поскольку новообразование, будучи компактным, оказалось более пригодным для словообразования.

Ключевые слова: неолексемы, словообразовательный потенциал, лексические инновации, словообразовательные процессы, заимствования, англицизм, лексико-семантические группы.

УДК 81'42=134.2

Сабіна Сечіна
(Київ)

**РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ ІДЕНТИЧНІСТЬ В ІСПАНСЬКІЙ
МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ (НА МАТЕРІАЛІ ПІВОСТРІВНОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО ВАРІАНТУ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ)**

Статтю присвячено образу Іспанії крізь призму концепту ІДЕНТИЧНІСТЬ, який є одним з ключових концептів лінгвокультурного простору країни. Існують концепти, які мають особливу ціннісну значущість у когнітивному просторі та в культурі тієї чи іншої країни, адже визначають цілий комплекс цінностей та установок цієї спільноти. Одним з таких ключових слів іспанської лінгвокультури є ідентичність, яка виступає як концепт, що охоплює багато сфер життя. В умовах глобалізації світу з його універсалізацією цінностей іспанці зберігають свою ідентичність, що як концепт в сукупності безлічі сутностей, ознак і явищ пронизує когнітивний простір та визначає мовну картину світу, яка показує специфіку національної ментальності. У полі зору такого напрямку мова досліджується не тільки як система втілення культурних цінностей, а й як система відображення національної традиції, що експлікує зв'язок між ментальністю, мовою, мовною свідомістю представників соціуму і картини світу. У межах дослідження визначаються та аналізуються такі основні екстралінгвальні чинники, як театр, фламенко, корида, футбол. Було досліджено вплив цих чинників на формування лексичних одиниць, які представляють собою культурно-значущу лексику та відображають основні риси культури іспанців. У статті розглянуто формування і розвиток культурно значущої лексики півострівного національного варіанту іспанської мови, виявлено форми взаємозв'язку лексичної своєрідності іспанської мови з менталітетом і мовною картиною світу іспанців, здійснено аналіз ролі культурних домінант при формуванні концепту ІДЕНТИЧНІСТЬ. Здійснений

аналіз розкрив іспанську національну ідентичність не просто як сукупність індивідуальних характеристик, а як взаємний вплив один на одного учасників цієї лінгвоспільноти. Аналіз системи відносин і цінностей дозволили показати національний характер і менталітет сучасного іспанця.

Ключові слова: *Іспанія, концепт, мовна картина світу, вербалізація, мовна репрезентація.*

Постановка проблеми. В останні десятиліття мовознавці перейшли від вивчення мови як замкнутої в собі системи одиниць до вивчення її взаємодії зі свідомістю і мисленням мовної особистості. У зв'язку з цим реконструкція та орієнтація в мовній картині світу народу – це необхідна фундаментальна база для когнітивних, лінгвокультурологічних і власне лінгвістичних досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з теми. Концепти складають мовну картину світу (МКС), яка у вербальних формах відображає специфіку індивідуальної і суспільної свідомості. Мовна картина світу показує специфіку національної ментальності і може бути розглянута як концептуалізований мовний простір. У полі зору такого напрямку мова досліджується не тільки як система втілення культурних цінностей, а і як система відображення національної традиції, що експлікує зв'язок між ментальністю, мовою, мовною свідомістю представників соціуму і картини світу.

Опис МКС – одне з головних завдань сучасної лінгвістики. Її дослідження здійснюється в таких напрямках, як словотвір, відображення МКС в лексичній семантиці, роль метафори у формуванні МКС, відображення менталітету в МКС, вивчення мовної картини внутрішнього світу носія мови, національна специфіка картини світу. Ця проблема є предметом дослідження низки східноєвропейських лінгвістів, а саме Ю. Д. Апресяна, Г. В. Колшанського, О. С. Кубрякової, М. В. Піменової, З. Д. Попової, Й. А. Стерніна, Ю. С. Степанова, В. М. Телія.

Ю. Д. Апресян називає МКС наївною картиною, підкреслюючи цим визначенням той факт, що вона істотно відрізняється від наукової картини світу. Проте наївні уявлення аж ніяк не примітивні, зауважує вчений, навпаки у багатьох випадках вони не менш складні і цікаві, ніж наукові, наприклад як уявлення про внутрішній світ мовної особистості [1, с. 35].

Шляхом інтерпретації отриманих результатів дослідження МКС дозволяє виявляти позначені мовою когнітивні структури свідомості, моделювати і описувати концептосферу, концептуальну картину світу носіїв мови.

Мова не володіє самодостатньою силою при утворенні МКС, і не можна говорити, що різні мови вибудовують різні МКС в свідомості своїх носіїв, вони надають лише деяку специфіку, національний колорит, що пояснюється відмінностями в культурі і традиціях народів, значимістю предметів та явищ.

У зв'язку з цим говорять про національну МКС, що представляє собою загальні, стійкі риси, що повторюються в сприйнятті світу окремими представниками певного народу, і яка передбачає специфічні для нього прийоми аналізу дійсності та способи пояснення причини явищ й подій. Специфічність зумовлюється особливостями національного складу мислення та об'єктивними відмінностями складових природного середовища і матеріальної культури.

У нашому дослідженні ми поділяємо сформульоване З. Д. Поповою та Й. А. Стерніним розуміння МКС як *сукупності зафіксованих в одиницях мови уявлень народу про дійсність на певному етапі його розвитку, уявлення про дійсність, вербалізоване в значеннях мовних знаків, а саме мовне членування світу, мовне впорядкування предметів і явищ, інформація про яких закладена в системних значеннях слів* [3, с. 54].

Зміст концепту як одиниці мовної картини світу завжди національно- специфічний, оскільки відображає особливості культури і світобачення конкретної лінгвоспільноти. Однак існують концепти, які мають особливу ціннісну значимість в когнітивному просторі та в культурі тієї чи іншої країни, адже визначають цілий комплекс цінностей та установок цієї спільноти. Сучасні дослідники називають такі концепти “ключовими словами культури”

(А. Вежбицька), “константами” (Ю. С. Степанов), “логоепістемами” (Е. М. Верещагін, В. Г. Костомаров), “лінгвокультуреми” (В. В. Воробйов), “лінгвокультурного концептами” (З. Д. Попова, Й. А. Стернін). Одним з таких ключових слів іспанської лінгвокультури є ідентичність, яка виступає як концепт, що охоплює багато сфер життя.

Тому метою дослідження є аналіз особливостей репрезентації зазначеного концепту в мовній картині світу іспанців, пошук та визначення основних екстралінгвальних чинників, які мали вплив на процес його формування. Для досягнення мети були поставлені такі завдання: 1) розглянути формування і розвиток культурно значимої лексики півострівного національного варіанту іспанської мови; 2) виявити форми взаємозв'язку лексичної своєрідності іспанської мови з менталітетом і мовною картиною світу іспанців; 3) провести аналіз ролі культурних домінант при формуванні концепту ІДЕНТИЧНІСТЬ в мовній картині світу іспанців.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах глобалізації, з нав'язуванням універсальних цінностей, іспанці намагаються зберегти свою ідентичність, яка продовжує залишатися ключовою складовою національної картини світу цієї країни.

Іспанський письменник та історик С. де Мадар'яга був переконаний в тому, що психологічний центр іспанської ідентичності знаходиться в душі, і тому природна реакція на обставини життя для представників цього народу полягає в *пристрасті*: “кожен з нас є людиною дії думки або пристрасті подібно до того, як кожен має темне волосся, невеликий рот або орлиний ніс... людина дії впрягає свій інтелект і серце в колісницю дій, людина думки живить інтелект вчинками і пристрастями, а людина пристрасті спалює дії і думки в своїй вогняній душі” [7, с. 21]. Цим обумовлюється цілісність іспанської нації, яка характеризується спонтанністю, безмірністю і безперервністю дій, яким бракує послідовності та наполегливості, що призводить до нескінченної низки нових починань.

Про дуалізм іспанського менталітету писали великі іспанські філософи. Мігель де Унамуно підкреслював трагічне сприйняття життя іспанцями, а про себе говорив: “*Me duele España*”. За словами цього філософа, іспанський (мається на увазі перш за все кастильський пейзаж) “не пробуджує відчуття бурхливої радості життя, не вселяє ілюзію легкого й солодкого спокою...” [2, с. 3]. Ортега-і-Гассет, аналізуючи національні символи і вчинки, писав, що іспанці швидко переходять від пориву до розчарування, смутку, меланхолії [2, с. 5].

У межах цього дослідження нами були проаналізовані такі основні екстралінгвальні чинники, як театр, фламенко, корида, футбол, які вплинули на формування концепту ІДЕНТИЧНІСТЬ в півострівному національному варіанті іспанської мови. Нами було досліджено вплив цих чинників на формування лексичних одиниць, які представляють собою культурно-значущу лексику та відображають основні риси культури іспанців.

Театр набув популярності в Іспанії в епоху “Золотого століття”, а до 1750 році домінував над іншими проявами культури. У перші десятиліття століття популярними були комедії епохи бароко, з характерними для творів іспанського “Золотого століття” надприродними істотами, екзотичними проявами і безліччю трюків, а також *comedias de figurón, comedias de capa y espada, comedias de cantos u comedias heroico-militares*.

У повсякденній поведінці іспанців залишається багато театрального: активна жестикуляція, гучні голоси, перебільшено-емоційне сприйняття інформації, широке використання додаткових лексичних засобів, що підкреслюють значення слова. Недостатньо сказати просто *café*: якщо мова йде про хорошу каву, це буде звучати як *café-café; es toro-toro* – кажуть про бика, що володіє справжніми якостями для видовищного бою. А щоб висловити заперечення чого-небудь або незнання будь-якого предмету, мало сказати *no lo sé*, потрібно надати негативний колорит – *no sé nada; no sé nada de nada; no tengo ni la más ligera idea; no te quera la menor duda. No me vengas con tu drama* кажуть іспанці, коли не хочуть слухати про чужі проблеми.

Фламенко є одним з важливих елементів культури Іспанії. Великий вплив на його розвиток і становлення зробило злиття і взаємопроникнення різних культур, що мало місце в

Андалусії протягом довгого часу. Фламенко – це особливий вид мистецтва, який поєднує в собі різноманітні ритми, звуки і стилі. Цей танець базується на мові тіла і музиці, яка створює неповторну медитативну атмосферу, що змушує людину повністю зануритися в танцювальний процес і висловити в ньому всю глибину своїх емоцій і почуттів.

На наш погляд, вивчення феномена фламенко в сучасній іспанській мові і культурі дозволяє виявити ряд особливостей, характерних для національного менталітету іспанців, їх системи цінностей, духовного сприйняття світу, а також ознайомитися з уявленнями, закріпленими в національній свідомості цієї мовної спільності. Метамова фламенко сформувала лексику, яка описує рухи, характерні для фламенко, костюми, різні танцювальні елементи, стилі співу.

Будучи важливою складовою фламенко, танець значно збагатив словник лексики фламенко, наприклад наведемо приклади слів, що описують ключові елементи цього танцю: *braceo, escobilla, escobillado, giros, vueltas, golpeo, floreo, media plantilla, palmas, paseos, pitos, punta, posición, planta, plantilla, taconeo, talón, zapateo*.

Важливим елементом фламенко поряд з танцем є *cante jondo* – музичне народне мистецтво Андалусії, це пісня, душа танцю фламенко. Паралельно з *cante jondo* в XVIII столітті формується стиль *cante flamenco*, створений андалузький селянами. До найважливіших пісенних форм *cante flamenco* відносяться *petenera, malagueña, granadina, rondeña, sevillana*. *Cante flamenco* має кілька видів: *cante a palo seco, cante a compás, cante ad libitum, cante grande*.

Важливу роль в метамові фламенко займає лексика, що описує різні стилі і прийоми гри на гітарі: *arabesco, floreo, falsetas, punteado, melisma, punteado, rasgueo, rasgueado, toque flamenco*. Наведемо приклади лексичного позначення основних атрибутів танцюристів фламенко: *bata de cola, castañuelas, chaleco, mantón (mantón de Manila), peineta, pendientes, zapatos, taconeo, abanico*.

Іспанці порівнюють контури своєї країни на карті зі шкурою бика – *la piel de toro*. Для Хосе Гарсія Ньето, автора словника термінів кориди, який написав “*como un toro se extiende la patria en que naciste*”, бик – це символ Іспанії [5, с. 70]. Невід'ємною частиною іспанської культури є тавромахія (*taurromagia*), тобто мистецтво бою биків. Для розуміння іспанської мовної картини світу необхідно враховувати, що це не тільки розвага, але і важлива подія в житті іспанців. Корида має глибоке історичне коріння і вважається одним із втілень національного духу.

Лексема *corrida* утворена від дієслова *correr*, головне значення якого бігти. У цього дієслова є і інші значення, наприклад *correr una suerte*. Іспанці називають кориду просто *toros*, тобто бики. Корида пронизує національну свідомість іспанців і присутня у всіх проявах їх життя, тим самим знаходить своє відображення в мові.

Терміни кориди виходять за межі професійного вживання, вони метафоризуються, проникають в розмовно-побутовий стиль мови, збагачуючи і прикрашаючи його. Ці терміни можна зустріти в пресі, фольклорі, на телебаченні і кіно, в художній літературі та поезії, навіть коли теми творів далекі від кориди.

На кориді тореро повинен *torear* – битися з биком. Дієслово *torear* є одим з найважливіших термінів, який позначає “*брати участь у бою биків*”, “*вести бій з биком*”. *Torear* – це комплекс дій, які тореро робить на арені. Є інші значення цього дієслова: обманювати, водити за ніс, висміювати, знущатися, набридати [8]. У цьому значення синонімом дієслова *torear* є дієслово *burlar*.

Амбівалентність дієслова *torear* пояснюється тим, що поведінка тореро на арені є складною: він дражнить бика, вимотує його, ухиляється від нападів, демонструючи свою хитрість, спритність і хоробрість. У багатьох фразеологізмах подібні дії порівнюються з процесом спокушання жінки за допомогою різних хитрощів і обману.

Наприклад, вираз *correr aventuras con mujeres fáciles* можна перекласти як шукати пригод з жінками легкої поведінки. У термінології тавромахії вираз *torear por las afueras* має негативний характер, а в якості метафори означає шукати любовні зв'язки на стороні. Якщо

тореро здобув перемогу на кориді і отримав трофеї, то про нього говорять, що він *salió por la puerta grande* або *cortó la oreja y el rabo*. Коли чоловік хоче похвалитися своїми перемогами у жінок, він вживає ці самі висловлювання, а якщо стикається з труднощами або зазнає невдачі, то використовує вираз *pinchar en hueso*.

Спільне життя подружжя може бути охарактеризоване як *lidia* або *brega*. Народне іспанське прислів'я говорить: “*El matrimonio es como una plaza de toros: los que están dentro quieren salir y los que están fuera quieren entrar*”.

Вираз *torear por lo fino* означає робити що-небудь витончено і красиво; *torear a una persona* – водити людину за ніс; *torear problemas* – уникати проблем. Дієслово *torear* вживається і в політичному контексті, наприклад *torear por la derecha y por la izquierda, torear de salón*.

Кожне слово, пов'язане з коридою і биками, породжує у іспанців асоціативний ряд. У чоловічій розмові можна почути опис зовнішності жінки: *tiene buen trapío, enmorillada, de mucha romana, señora de bandera*. Також простежуються аналогії в поведінці жінки і в поведінці бика на арені. Пиху жінки висловлює фразеологізм *se encampanó*; якщо жінка товариська і гідно себе поводить, то вона характеризується як *muy pastuena; se deja torear* – дозволяє з собою грати. Про кокетливу жінці скажуть *torea al toro, pero no aguanta las cornadas*. Про жінку, здатну зрадити своєму чоловіку, кажуть, що вона *es una mujer del arte taurino* або *le pone cuernos*, а чоловік стає *cornudo* або *novillo*.

Тавромахія знайшла відображення також в кулінарії: 1) назви барів та ресторанів: *En el quinto toro, Las banderillas*; 2) назви страв в меню: *estocada (carne picante con salsa), capote (carne y tomate en rodajes)*. Маленькі загострені палички, які подають в барах, щоби їсти оливки, називаються *banderillas*, а вираз *poner un par de banderillas* означає образити, поранити кого-небудь колючими словами, покарати.

Є вирази, пов'язані з предметами костюма тореро, наприклад, *ponerse el mundo por montera, echar un capote*.

Особливий інтерес для дослідження мають семантичні трансформації термінів тавромахії, коли вони набувають переносного значення, метафоризуються і стають стійкими ідіоматичними виразами, наприклад, порівняння *como un toro en la plaza*; епітет *vergüenza torera*; метафора *enchiquerar*; метафора, виражена приказкою *estocada por cornada, ni el toro ni yo no nos debemos nada*; синекдоха *¡Vete al cuerno!*.

Наразі йде активна полеміка про те, наскільки корида відповідає суті іспанської культури, її так званої *la españolez*. Захисники бою биків посилаються на численні висловлювання Ортеги-і-Гассета, який говорить про те, що не можна зрозуміти історію Іспанії, її літературу, поезію, мистецтво без ретельної реконструкції історії тавромахії [4]. Крім того, філософ стверджується, що на кориді знаходить своє підтвердження філософське значення життя, а смерть на арені тільки підсилює це вічне протистояння природи.

Для іспанця в будь-якому проведенні часу важливо бачити і коментувати одночасно. У цьому плані футбол повністю відповідає іспанському національному характеру. Футбол став національною гордістю іспанців, національним святом, яке як і корида викликає в іспанського глядача *afición*, пристрасть, в ньому можливі непередбачувані перемога і поразка. Вболівальників в Іспанії називають *aficionados, hinchas, hinchada*. Крім того, на футбольному матчі іспанський уболівальник відчуває себе частиною групи. Недарма, іспанцям подобається дивитися матчі не вдома по телевізору, а у великій компанії в барах, в фан-зонах або на самому матчі.

Результати гри стають предметом спілкування, нескінченного обговорення, в якому кожен має свою точку зору. Щодо фразеології і лексики, пов'язаної з процесом обговорення футбольного матчу, тут у лексиконі фанатів помічаємо вплив ЗМІ, а саме футбольних коментаторів, які суттєво збагатили футбольний лексикон: *comer un gol* – пропустити гол, *calentar el banquillo* – сидіти на лаві запасних, *gol de camerino* – гол на перших хвилинах матчу, *escupir la pelota* – сильно вдарити по м'ячу [6].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Здійснений нами аналіз, дозволяє зробити висновок про те, що іспанська національна ідентичність, це не просто сукупність індивідуальних характеристик, а взаємний вплив один на одного учасників цієї лінгвоспільноти, внаслідок чого формується загальний спосіб відчувати і сприймати навколишню дійсність. Національна своєрідність іспанської ідентичності полягає в неповторному поєднанні екстралінгвістичних чинників, які мають великий вплив на формування мовної картини світу іспанського лінгвосоціуму. Аналіз системи відносин і цінностей дозволили розкрити національний характер і менталітет сучасного іспанця. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в дослідженні концепту ІДЕНТИЧНІСТЬ у взаємозв'язку з його репрезентацією в чилійському та мексиканському національному варіанті іспанської мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Апресян Ю.Д. Избранные труды. Том 1. Лексическая семантика. – М.: Школа «Языки русской культуры», Издательская фирма «Восточная литература» РАН, 1995. – VIII с. – 472 с.
2. Дрю Лоней. Эти странные испанцы. – М.: Эгмонт Россия Лтд, 1999. – 33 с.
3. Попова З.Д., Стернин И.А. Когнитивная лингвистика. – М.: АСТ: Восток-Запад, 2007. – 314 с.
4. Хосе Ортега-и-Гассет. Гойя і народне [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.ru/FILOSOF/ORTEGA/ortega20.txt>
5. Nieto J. G. Geografía es amor. – Madrid : Espasa Calpe, 1982. – 215 p.
6. Nomdedeu Rull A. Terminología del fútbol y diccionarios: elaboración de un diccionario de especialidad para el gran público [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/r4JAi1>
7. Salvador de Madariaga. Spain: A modern history – New York: Frederick A. Praeger, 1958. – 736 p.
8. Diccionario de Real Academia Española [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dle.rae.es/?id=a7OUuTR>

Sabina Siechina

THE REPRESENTATION OF THE CONCEPT IDENTITY IN THE SPANISH LANGUAGE PICTURE OF THE WORLD (BASED ON THE MATERIAL OF THE PENINSULAR NATIONAL VARIANT OF THE SPANISH LANGUAGE)

The article is dedicated to the image of Spain through the prism of the concept of IDENTITY, which is one of the key concepts of the linguistic and cultural space of the country. There are concepts that have a particular value in the cognitive space and culture of a country, because they define a whole set of values and attitudes of this community. One of such key words of Spanish linguoculture is identity, which acts as a concept and covers many areas of life. In conditions of globalization of the world with its universalization of values, the Spaniards conserve their identity, that as a concept in the aggregate of a multitude of essences, signs and phenomena permeates cognitive space and determines the linguistic picture of the world. In the field of view of such direction, the language is examined not only as a system for the embodiment of cultural values, but also as a system for displaying the national tradition, explicates the connection between mentality, language, language consciousness of the representatives of society and the world picture. This study identifies and analyzes the basic extralinguistic factors such as theater, flamenco, tauromachy and football. The influence of these factors on the formation of lexical units, which are a culturally significant vocabulary and reflect the main features of the culture of the Spaniards, was investigated. The article considers the formation and development of the culturally significant vocabulary of the peninsular national variant of the Spanish language, reveals the forms of interrelation of the lexical originality of the Spanish language with the mentality and linguistic picture of the Spaniards, and analyzes the role of cultural dominants in the formation of the concept IDENTITY. The analysis reveals the Spanish national identity not simply as a set of individual characters, but as a mutual influence of the participants of this lingua community. The analysis of relations and values makes it possible to show the national character and mentality of the modern Spaniard.

Key words: Spain, concept, language picture of the world, verbalization, language representation.

Сабина Сечина

**РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ КОНЦЕПТА ИДЕНТИЧНОСТЬ В ИСПАНСКОЙ ЯЗЫКОВОЙ
КАРТИНЕ МИРА (НА МАТЕРИАЛЕ ПОЛУОСТРОВНОГО НАЦИОНАЛЬНОГО
ВАРИАНТА ИСПАНСКОГО ЯЗЫКА)**

Статья посвящена образу Испании сквозь призму концепта ИДЕНТИЧНОСТЬ, который является одним из ключевых концептов лингвокультурного пространства страны. Существуют концепты, которые имеют особую ценностную значимость в когнитивном пространстве и в культуре той или иной страны, ведь определяют целый комплекс ценностей и установок этого сообщества. Одним из таких ключевых слов испанской лингвокультуры, является идентичность, которая выступает как концепт и охватывает многие сферы жизни. В условиях глобализации мира с его универсализацией ценностей испанцы сохраняют свою идентичность, что как концепт в совокупности множества сущностей, признаков и явлений пронизывает когнитивное пространство и определяет языковую картину мира, которая показывает специфику национальной ментальности. В поле зрения такого направления язык исследуется не только как система воплощения культурных ценностей, но и как система отображения национальной традиции, эксплицирует связь между ментальностью, языком, языковым сознанием представителей социума и картины мира. В рамках исследования определяются и анализируются такие основные экстралингвистические факторы, как театр, фламенко, коррида, футбол. Было исследовано влияние этих факторов на формирование лексических единиц, которые представляют собой культурно-значимую лексику и отражают основные черты культуры испанцев. В статье рассмотрено формирование и развитие культурно значимой лексики полуостровного национального варианта испанского языка, выявлены формы взаимосвязи лексического своеобразия испанского языка с менталитетом и языковой картиной мира испанцев, осуществлен анализ роли культурных доминант при формировании концепта ИДЕНТИЧНОСТЬ. Проведенный анализ раскрыл испанскую национальную идентичность не просто как совокупность индивидуальных характеров, а как взаимное влияние друг на друга участников этого лингвосообщества. Анализ отношений и ценностей позволили показать национальный характер и менталитет современного испанца.

Ключевые слова: Испания, концепт, языковая картина мира, вербализация, языковая репрезентация.

УДК 821.161.1

**Людмила Черкун
(Херсон)**

**ДВОЙНАЯ АКТУАЛИЗАЦИЯ КАК СРЕДСТВО СОЗДАНИЯ
ВЫРАЗИТЕЛЬНОСТИ В ПРОЗЕ М.ЦВЕТАЕВОЙ И Б.ПАСТЕРНАКА**

В статье рассматривается прием двойной актуализации как одно из средств создания выразительности в прозаических произведениях М. Цветаевой и Б. Пастернака. В приеме двойной актуализации компонентов фразеологизма выделяем несколько разновидностей: в контексте представлено параллельное употребление слова в свободном значении и в качестве компонента устойчивого словосочетания; буквализация одного или нескольких компонентов фразеологизма; одновременная реализация идиоматического, образного плана сочетания и его прямого значения.

В статье также делается попытка определить, с какой стилистической целью авторы используют семантическую двуплановость слов и словосочетаний.